

Előfizetési díj
 vidékre postán vagy helyben hához
 hordva:
 Egész évre 12 frt.
 Félévre 6 „
 Negyedévre 3 „
 Egy hóra 1 „
 Egyes szám ára 5 kr.
 Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő
 napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor 6 kr. ára
 Helyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb
 és gyakori hirdetéseknek külön kedvezmény is
 nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22). Haasen
 stein és Vogler (Neuer Markt 11).
 Pesten: Lang Leopold (Erzsébet-ut. 9. sz.).

Nyiteltéri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hová a lap szellemi részét illető
 közlemények címzendők.

Az értékesb cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
 küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET“

politikai és közgazd. napilap
 nyolczadik negyedévi folyamára.

A közelgő új negyedév küszöbén, a nél-
 küln, hogy új program-adásnak szükségét lát-
 nók, egyszerűen fölkerjük lapunk t. pártolót
 hogy előfizetéseiket idején megtenni szivesked-
 jenek, nehogy a lap szétküldésében fenakadás
 történjen.

A „Kelet“, mint eddig, ezután is hiv kép-
 viselője lesz az erdélyi részek érdekeinek, s
 míg mulaszthatlan kötelességének tartja az anya-
 honnal való unio rendszeres keresztülvitele
 mellett küzdeni, viszont nem téveszti szem elől
 a historiai mult által teremtett specialis vi-
 szonyok tekintetbe vételét, s aynival inkább
 most, midőn a királyi biztosság megszüntetése
 folytán, még jobban előtérbe lép annak szüksé-
 gessége, hogy minden felmerülő sajátlagos kér-
 dés földerítését a nyilvánosság közegei, az er-
 delyrészi lapok, tekintsék elengedhetlen felada-
 tuknak.

Ezt a feladatot jövőre is tölünk telhető-
 leg betöltjük s munkatársaink tekintélyes cso-
 portja remélünk engedi e törekvés sikerét,
 ha t. előfizetők eddig tanúsított támogatásuk-
 ban ezután is részesírenek s maga az ország-
 rész intelligentiája lapunkat tekinti — mint ed-
 dig — a vidéki érdekek készséges közlönyétül.

E szellemi és anyagi támogatás reményé-
 ben nyitjuk meg az előfizetést.

Szász Béla,

felelős szerkesztő.

A „KELET“ előfizetési ára:

Okt.—decz. 3 frt.
 Egy hóra 1 frt.
 Egyes szám ára 5 kr.

Az előfizetés pénzek, legcélszerűbben pos-
 tai utalvánnyal, kiadó Stein János könyv-
 kereskedésbe küldendők.

„KELET“ TÁRCZÁJA.

Horváth Mihály és Kossuth
 választói közt.

Szeged és Holdmezővársárhely, az Alföldnek e
 két legnépesebb városa, mint már a soraink fölé he-
 lyezett czimből is kitűnik, igen sok tekintetben kü-
 lönböznek egymástól. Amaz gyors lépésséggel közele
 a nagy ipar városok színvonalához, s már ma is igen
 virágzó és élénk üzlettellet dicsekedhetik. Mint gócz-
 pontja a különböző vasutak forgalmának-melyek kö-
 zül az egész terjedelmében csak nemrég megnyitlt
 alföldi vasut hatalmas lendületet hozott magával —;
 mint legjelentékenyebb lerakóhely a területét hosz-
 szában átmetsző Tisza áruszállítványainak: Szeged
 örvendtes kilátásokkal a minden megkívántató té-
 nyezővel is bir arra nézve, hogy már a közel jövő-
 ben Budapest után hazánkban első városát képez-
 hesse.

Meg is látszik rajta, hogy a fejlődő átalakulás
 korszakát éli. Utcáin, s a „szegedi piacon“ egymásra
 emelkednek a nagyobb, csaknem palotaszerű épüle-
 tek, s ezek közt első helyen az, melyről a város pol-
 gársága máris szivesen szeret beszélni: a nagy réal-
 tanoda. Vannak egyébiránt Szegeden más nevezetes-
 ségek is. Ilyenek mindenképp egy gastronomiai spe-
 cialitás, az u. u. halpaprikás, melyet ily kitűnő mi-
 nőségben bizonyára seholsem lehet feltalálni. E ki-
 tűnőségekkel, és öntudával látszanak is birni a sző-
 gedi vendéglős uraimék, a minthogy mint valami
 primadonna fellépését, aként hirdetik falragaszok
 által, hogy „minden szerdán és pénteken halpap-
 rikás.“

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után
 tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Hirdetési díjainkat, hogy a vidéki t. ipa-
 rosok is egyenlő kedvezményben részesüljenek
 a kolozsváriakkal, jövőre az egész erdélyi ré-
 szekben felényire szállítjuk le, mit hazánk ösz-
 szes iparosainak becses figyelmébe ajánlunk.

A „KELET“ kiadóhivatala.

Kolozsvár, október 15.

(B. K.) A „K. Közöny“ három cikkét
 érdeklő tegnapelőtti megjegyzéseink ellen ma
 már az említett lapban heves kikelést olvasunk,
 a jövő alkalommal erre is megkísértjük a fe-
 leletet, most azonban csak folytatjuk mult cik-
 künk elejtett fonalát.

A három cikk írója kétségtelenül sokat
 ad a történelmi jogra s ezért historiai adatok-
 kal igyekszik bebizonyítani a multból a kath.
 egyház jelen jogait. Mi is meghajlunk a tör-
 ténelmi jog előtt; a jelenből csak a mult alap-
 ján fejthetni szilárd jövőt: de azt a cikkíró
 is be fogja esmerni, hogy a kath. autonomia
 az, mely a multa legkevésbé hivatkozhatik;
 mert ép a kath. önkormányzat az, mi hazánk-
 ban legkisebb multtal bir; bármennyi historiai
 adatot sorolunk fel, mindenikből csak az tűnik
 ki, hogy a kath. clerus történelmünkben öszse-
 forrott az állammal s ép ezért az állam szá-
 zadok óta (Erdélyben némi megszakasztással)
 sokkal inkább beleavatkozott a kath. egyház
 ügyeibe, mint bármely máséba. E befolyást és
 hatalmat azonban a cikkíró az uralkodó sze-
 mélyére akarja vinni, hogy bebizonyíthassa, mi-
 szerint őt illeti e jog most is. A thema mel-
 lett sok indok hozható fel, mivel hazánkban is
 mint Európa legtöbb országában a hosszú év-
 századokon át sokszor volt a király maga az
 állam. De hogy az állam még történelmi jog
 alapján is joggal bir a kath. egyház ügyeibe
 szólani, bizonyítja a cikkíró saját e szavai:

„A magyar monarchia kezdete óta nyom-
 mált találjuk törvénykönyveinkben annak, hogy
 az egyház ügyeibe is a törvényhozás intéz-
 kedett.“

„Törvénykönyveink arra mutatnak, hogy
 a katolika egyház ügyeivel a törvényhozás
 századok óta foglalkozott.“ Bizonyítja az is,
 hogy a mult század óta Erdélyben a kath. egy-
 ház ügyeit maga a kormányzók kezelte és
 Magyarországon jóval azelőtt az ország hiva-

talnokából álló kath. biztosság; bizonyítja vég-
 re, hogy a kath. egyház legfontosabb ügyei
 maig is az állam kezében vannak. Azon ellen-
 vetés, miszerint állítólag az uralkodó engedte
 ki mindezen ügyeket kezéből, korántsem buk-
 tatja meg e történelmi tényeket. Az uralkodó
 személyében némi részben mindig benne van
 az állam eszméje s midőn az uralkodó és a
 valódi állam között, a kettő jogkörében, a ket-
 tő megegyezésével módosítás történt, e válto-
 tatás jogosságát még senki sem vonta kétség-
 be, hacsak az ultramontanizmus nem, mely az
 állam tekintélye ellen tör.

Utóvégre is bármilyen legyen színe a tör-
 ténelmi háttérnek, tisztán áll a hon minden
 polgára előtt, hogy sem a régi, sem az új ál-
 lamtani fogalmak szerint az állam egy roppant
 számú tagjának nem áll jogában, az állam tud-
 ta és megegyezése nélkül, kedve szerént szer-
 vezkedni, adót vetni ki stb. Az államban csak
 egy akarat lehet, mert, ha kettő jut egymás
 ellenére érvényre, egymással harcra kelnek s
 erejükhez mérten egyik vagy másik nyomja el
 vetélytársát. A katolika egyház bizonyos szá-
 mu tagja kizárólag saját akarata szerint kíván
 szervezkedni, „hogy elfoglalja az állammal szem-
 ben az őt megillető helyet.“ E czélját pedig
 határozottan az állam akaratának legkisebb te-
 kintetbe vétele nélkül kívánja keresztül vinni;
 ez irány, újra hangsúlyozzuk, az ultramontaniz-
 mus, melyet csirájában kell megfojtanunk, mi-
 előlt legyőzhetetlen ellenségévé nőné ki magát.

És ha most futólag az annyira sürgetett au-
 tonomiára vetünk pillantást, mi e műből a
 kath. clerus nagy részének azon irányát vesz-
 szük ki, hogy most, midőn az állam kiutasít-
 ja magából a hierarchia befolyását, hűvehez
 fordul, hogy az ő közreműködésével erősítse
 még gyengülő erejét. Miért nem osztotta meg
 a hierarchia századokon át az egyház ügyei-
 ben kizárólag gyakorolt hatalmát a világiak-
 kal, míg a többi vallásfelekezetek rég meg-
 osztották? Azért, mert saját hatalmát megosz-
 totta vele maga az állam. S most, midőn már
 a felsőházi papi e öjgök is pusztulás elé néz-
 nek, nem csoda, hogy támasz után néz a
 hierarchia, s mutatkoznak előjelei a küzdelem-
 nek, mely javában foly azon országokban, hol
 már keresztül van teljesen vive az állam és
 egyház elkülönítése.

Megjegyzéseinket nem vallásos szenvedély
 sugalja, tisztelet a hazai kath. papi rendnek;

színlap magyarosító elnevezése szerint két „virilis“
 veszekedése helyettesíti, a melynek végül is nem — mint
 közönséges vigjátékokban szokás — egy, hanem há-
 rom házasság lesz békés eredménye. A mi edeskevés jó
 lett volna a darabban, azt is élvezhetlenné tette a
 nagyszámu és-nőnemű tagjai tekintetében valóban
 szép közönségre nézve a színészek szerep nemtudása
 és pogányul rosz játéka.

Holdmezővársárhelyen — színház nem léteben a
 „Sas-vendéglő“ termét tartja lefoglalva valami vándor-
 színész-csapat. Ott időzészünk alatt „Boros Lajos ur-
 nak, a pesti népszínház elsőrendű (?) tagjának utol-
 só fellépései a „Tiszaháti libáska“ és „Szerelem és
 örökség“ című kis vigjátékokat adták, még pedig
 oly silányul — s e tekintetben az „elsőrendű“ vendég
 is versenyzett a többiekkel —, hogy még a nem igen
 szigorú aesthetica mértéket használ ömezővársárhelyi
 publicum is megsohallotta a dolgot.

A művészeti élvek minősége egyébiránt még
 talán a legkisebb különbség a két alföldi város kö-
 zött. H. Mezővársárhelynek is van vaspályája, a Ti-
 za és város határát is érinti, és mégis csak halvány
 árnyéka sem található itt fel a szegedihez hasonló
 eleven forgalomnak és pezsgő üzletéletnek. Igaz
 ugyan, hogy az Alföldet már évek óta pusztító
 roppant vízarak itt sokkal több kárt okoznak, mint
 a szegedi határon, de a visszamaradásnak legfőbb
 oka mégis maga a polgárság mely csak panaszkod-
 ni, csak sopánkodni tud, a nélkül, hogy erőlyesen
 hozzálatna a baj orvoslásához s fel tudná használni
 a természet s kedvező véletlen által e helynek is
 bőven kijutott előnyöket. Aradnak például van
 legalább háromszor oly nagy kereskedelme és ipara
 mint H. Mezővársárhelynek, pedig a lakosság száma amott
 alig éri fel a vásárhelyinek két harmadát. Az em-
 ber valóban alig képes megérteni, miként lehet az,
 hogy egy 50.000 lakossal s óriási terjedelmű ha-
 tárral bíró város még annyira sem jutott, hogy bár-

hazánk sok szép tettet számlál történetében,
 melyeket kath. egyháziak iktattak bele; de a
 midőn tervben látunk egy oly szervezetet,
 melyben erős talajba rakja alapköveit egy oly
 hatalom, mely egy a hazán kívül levő uralko-
 dónak pártatlan szigorú engedelmisséggel tar-
 tozik, egy oly külföldi uralkodónak, ki az em-
 beri kedély leghatalmasabb ura, az Isten no-
 vében osztogatja parancsait, ekkor elénk vo-
 nulnak a mult gyász emlékei, s lelünk el-
 borul a történelem véres képeitől, melyeket e
 hatalom befolyása teremtett; el az irtóztatos
 nyomástól, melyet e hatalom most ismét
 megerősödni vágyó közegei által az államra
 gyakorolt.

A mult után következethetni bizonyos
 intézmény jövő jószágára. A hierarchiának
 olyan multja van, melytől meg kell hogy őriz-
 zuk a jövőt. A többi vallásfelekezetek auton-
 miája nem egy az ország határáon kívül levő
 hatalmasság akarata végrehajtásának gépezete.
 Más hitfelekezetek önmagukon s az államon
 kívül senkinek sem tartoznak engedelmisség-
 gel, a kath. egyháznál nem így van.

Hazánkban tehát az állam veszélyezteté-
 se nélkül, csak oly autonomia jöhet létre,
 mely a hierarchia minden befolyásától függet-
 len (mint például az országgyűlés a végrehaj-
 tó hatalomtól) a jelen tervezet pedig fájdalom
 ennek ellenkezője: s így létrejövését a ha-
 zára nézve veszélyesnek tartjuk.

— Hétfőn csak a főrendiház tartott ülést.

Mintán a magyar korona társországainak közös ügye-
 it rendezendő bizottságba az alsóház által megválaszt-
 ott 8 bizottsági taghoz a felsőház is beadta szava-
 zatát két négy tagra; három törvényjavaslat került tár-
 gyalás alá: a soprony-pozsony vágvölgyi, a soprony-
 ebenfurt-győri és a vojtek-német-bogsányi vasutról
 szóló törvényjavaslatok. A vitát Keglevics István gr.
 kezdé meg, beszéd végén egy indítványt nyújtván
 be, mely szerint a felsőház fölcsólija a közlekedési
 minisztert, hogy mielőbb terjeszteszen be egy orszá-
 gos vasuthálózati tervezetet. Részt vettek a vitában:
 Tisza Lajos közlekedési miniszter felelve Keglevics
 Istvánnak, Vay Béla br., ki az építendő vasutak czél-
 szerűségét fejtegette, továbbá Ráday Gedeon gr. és
 Zichy Nándor gr. Ezután elfogadott mindhárom
 törvényjavaslat mind általánosságban, mind részle-
 teiben, Keglevics István gr. indítványa pedig annak
 idején fog napirendre tűzteni.

mily rosz közegete legyen, hogy a vasuti indóház
 elé bár egy bérkocsit állítson, s ne kényszerítse az
 utast olykor térdig érő sártengeren át botorkálni a
 negyedmértföldnyire eső vendéglőhöz.

Meg kell emlékeznünk még egy más külön-
 ségről is, a melyet a követválasztási mozgalmakra
 vonatkozó inscriptio mutatnak fel. Szegeden min-
 den ily inscriptio a falakra van mázolvá, s a me-
 lyik jelölt aztán a választáskor megbukik, annak ne-
 vét egyszerűen feketével vonják be. „Éljen — követünk“
 olvasható szerteszét a belvárosban, s a nagy veres
 betűkkel írott két szó közötti fekete vonalról csak
 körülményes utánjárás után tudhattuk meg, hogy
 az derék Horváth Mihályunk Bach-korszakbeli sze-
 repléséről emlegetett, most baloldalt játszó volt
 ellenjelöltjének, Réh Jánosnak bukásával egyértelmű
 Az eljárás tagadatlanul igen practikus. A megbu-
 kott jelölt neve fekete takarót kap, s a visszamarad-
 d „Éljen — követünk“ azontul ellenfelének hirdeti
 győzelmét.

A vásárhelyi „pártok“ nem irkálnak a falakra,
 hanem falragaszok utján adnak magoknál életjelt. E
 falragaszok aztán érintetlenül ott maradnak, s egy-
 más mellett és után még sokáig egész krónikáját ké-
 pezik a választási mozgalmaknak. A nyár óta még
 most is a falakon van számos példánya a Kossuth
 Lajost s a balközépi Teleszky Istvánt candidáló két
 falragasznak. Közvetlenül mellettük békés szomszéd-
 ságban újabb három — fehér, vörös és zöld falra-
 gasz tesz bizonyosságot azon választási mozgalomról,
 a mely épen ez idő szerint tartja a polgárságot iz-
 galomban. Az egyik falragaszon Karancsi Dániel
 hívja meg nagygyűlésre „a helybeli balközéppárt“
 hivat Révész Pál polgártárs udvarára. A má-
 sikon mág a „negyvennyolczas párt bizottmány“ tu-
 datja, hogy „Németh Albert a piacz teren fogja el-
 mondani programbeszédjét, melyre nevezett jelölt
 ur választói és az egész közönség meghívatik.“ A

— A bankügyben — írja a Reform — vasárnap délelőtt gr. Andrássy elnöke alatt vegyes minisztertanács tartott, melyben Lónyay gr., Kerkapoly és Trefort magyar miniszterek s osztrák részről Auersperg, Pretis és Lasser vettek részt. A tanácskozás nem vezetett megállapodásra, hanem csak közeledésre. Röggtől ezután ő felsége elnöke alatt tartott minisztertanács, melyben a bankügy és más tárgyak is ő felsége elé terjesztettek. Az osztrák miniszterek tegnap este s ma reggel elutaztak Bécsbe, a király Andrássy és Lónyay grófokkal két napra Gödöllőre rándult, s így pár napig e fontos kérdésben is szünet lesz, azonban mihelyt az osztrák miniszterek a napokban visszatérnek, a tárgyalások folytatni fognak és végmegállapodás fog hozatni. Tegnap este és ma délelőtt ugyanezen ügyben sűrűn folytak az értekezletek az egyes miniszterekkel és azok között.

Hogy a többféle fölmerült megoldási terv részletei titokban tartatnak, az a dolog természetéből folyik. Egy azonban már is elértetett, t. i. az, hogy az osztrák kormány és a nemzeti bank valahára belátták, hogy itt komoly elhatározással állnak szemben és oly nemzeti szükséglettel s közhajtással, melylyel számolniuk kell, ha nem akarják tökére hajtani a dolgot, mely utóvégre a saját ügyök is. Ha az osztrák kormány felismeri a két állam pénzürgalmi érdekeinek szolidaritását és a magyar kereskedelmi érdekeknek egyenjogúságát, ha az o. n. bank a bécsi pénzpiac szupremáciáját többre becsüli saját üzleti érdekeinél és Magyarország iránti erkölcsi kötelezettségeinél úgy — ezt most már tudják — kénytelen lesz a magyar kormány is figyelmén kívül hagyni a közös érdekeket s az o. n. bank mellőzésével, óvni meg Magyarország különérdekeit és méltóságát.

Remélhető azonban, hogy fog módoszat találni, mely kedvező megoldást hozand valuta- és bankkérdésben s megnyugtattandja az országot, a kereskedelmi és pénzürgalmat.

— A törvényelőkészítő bizottságban jelenleg a fővárosok rendezéséről szóló törvényjavaslat van utolsó revízió alatt. E javaslat már a napokban ki fog kerülni a bizottság kezei közül és Lónyay gr. mint a Deákpart minapi konferenciáján bejelentette, a fériák utáni ülésen benyújthatja. A kodifikáló bizottság elé ezután a kataszteri munkálatokra vonatkozó tvjavaslat kerül, melyen a pénzürgministeriumban hosszú időn át nagy szorgalommal dolgoznak. Ezt egy érdesseti tvjavaslat fogja követni.

Kolozsvár, oct. 16.

A „Kol. Közl.“ máról keltezett tegnap esti száma megjegyzésekkel kíséri a „Kelel“ okt. 12-iki számában, a Kolozsvár város szervezése ügyében közreadott igénytelen soraimat.

Ha alólírott a vitának keresője lett volna, az alkalmat arra bővségesen megtalálta vala a „Kol. Közl.“ e tárgyban ismételve közreadott, alaptalan ráfogásokkal és szenvedélyeskedő kihívásokkal telt, cikkeiben.

Részemről azonban teljesen bizván Kolozsvár intelligens publicumának elfogulatlan ítéletében: itt helyt semmi szükségét nem láttam annak, hogy a mindnyájunk előtt nyíltan fekvő, mindenki által könnyen megítélhető viszonyok amugy is tisztán érthető és értett szövevényeinek fejtegetésébe ereszkedjem.

harmadikban végül „több választó“ egész indignációval mondja el, hogy „Szilágyi Virgil nem áll városunkban újra fellépni;“ óva jött tehát mindenkit, hogy „ezen országosan elítélt embertől forduljon el.“

A mint a dolgok állanak, legtöbb kilátása van a győzelemre Németh Berczinek, bárha — vagy talán mert — közelebbi lerándulása alkalmával is oly dolgokat prédicált itt a népnek, hogy — a mint tisztességes baloldali polgárok nekünk mondják — megérdemelte volna, hogy vasra verve kísérjék be.

Nem vehetünk búcsút e várostól a nélkül, hogy meg ne emlékeznünk győgytárról, melyen a következő felirat pompázik: „Gyógyásztart a m. koronához Holdmezővásárhelyen. Szegény „patika“, ez ugyan nem szokhatik meg innen, hisz currentálás nélkül is Németh Berczinek állítólag kiérdemelt sorára jutna, s „vasra verve“ kísérnék vissza, hogy — mert szükséges — gyógyítsa onnan is.

Holdmezővásárhelyen, okt. 12-én.

Molnár Antal.

Lapusniano Sándor.

Egy moldovai dráma.

Begruzzi Constantintól.

3. Mozok fejére vágyunk.

(Folytatás)

Mintán meglepő beszédét keresztvetéssel végezte, be a templom közepére lépett imádkozott még egyszer s aztán a néphez fordult s minden irányban ismételte: „Bocsássatok meg szeretett népeim és ti bojárak bocsássatok meg!“

„Isten bocsásson meg fűnségednek!“ kiáltott a sokaság, két fiatal bojár kivételével, kik elmerülve

Ezért a Kolozsvárt kolozsváriak közt folyó vitába nem is vegytem győnye hangomat.

Most azonban, midőn a kérdés másodszer is a miniszter elhatározása alá kerül, ki a dolog természeténél fogva csakis információk után indulhat: kötelességünknek tartók a miniszter figyelmét felhívni azokra a körülményekre, melyek — meggyőződésünk szerint — a leghatározottabban meg is érdemlik azt.

Mi a miniszterhez szoltunk; rajta áll, hogy jelentősnek tartja-e a fölmozgalást vagy sem. Ha a „Közöny“ — kinek természetesen szintén joga van belátásához mérve informálni a minisztert — megint nyelvtölgötést akar kezdeni ez ügyben: egész tisztelettel azokhoz utasítjuk őt, kik itt a hely színen is szükségesnek tartják a kétszer kettő négy bizonyítgatását. Részünkről ezt, mint eddig, úgy ezután is kárba vesztett fáradságnak tekintenők, s ezért nem is bocsátkozunk polemikába, e tárgyban, a „Közönyvel“.

Mint politikai lapban, azt az egyet még is meg kívánjuk jegyezni, hogy a szervezési ügyünkben kifejtett oppositio „országos“ volta, hogy nem épen egészen „mumus“: kitetszik abból, hogy a „Kolozsvári Közöny“ és a „Magyar Polgár“ e kérdésben közreadott cikkei úgy hasonlítottak mindig egymáshoz, mint egyik tojás a másikhoz. Igaz, hogy a nagy szellemek — találkoznak.

Ugyanaz a polgár.

BELFÖLD.

Szomorító hír.

(A „Nemere“ után.)

Nagy-Ajta, 1872. október 10.

Bátor vagyok a t. szerkesztő urat tudósítani a csak eddig lehet hírből forgó Erdővidéken nagy mérvben levő halálozások felől.

A majdnem országszerzte uralgó toroklob itten Nagy-Ajta községében is, a mult 1871. év június havában pusztítólag dühöngve lépett fel, és oly rémulásban tartotta a népet, hogy a szülők ezen romboló időszakban, bármily betegség környékezze kisdedeiket, beteg-ágyukban hagyva, reszketve és elborzadva félrevonultak.

Nem is ok nélkül hagyták meg az orvosok különösen a gyermekek elkülönítését, mert a hová ezen kérelhetetlen vész befészkelte magát, nem szűnt meg kegyetlen rombolásával mindaddig, miglen el nem oltotta csaknem mindenki életét, kik az ő hatalmát meggátolni akarva a beteg ápolása körül forogtak. Melyre elég példát mutatott Nagyajtán egy oly családnál, honnan egy hét alatt eltemetének a szülők négy gyermekét, s végül három nap mulva követék őket a családfő, ki ugyanazon kórnak lón áldozalja.

Megszűntnek tette e gonosz munkáját a f. év beállott melegebb időszakában egy pár havig, mikor is a szülők hálát rebegének Istennek megtartott szeretteikért.

De talán csak azért szakasztott s hagyott fel munkájával, hogy elfáradt, s új erőt véve magának könnyebben működhessek.

F. év szeptember havában csakugyan ismét megjelent! És mintha nem tett volna egyedül sokat, kérelhetlenebb társat keresett magának, a tiplust, (falun nevezik: bolond hagyományok s forró hidegnek) melylyel barangolja be községünket s vi-

közel az ajtóhoz egy sarkára támaszkodtak; kikre azonban senkisésem ügyelt.

„Mint tetszik neked ez a dolog?“ szóltott egyik a másikhoz.

„Azt tanácslom neked, maradj ma el asztaltól!“ válaszolt a másik s eltűntek a tolongásban. Spantsiok és Stroits voltak.

Az udvarban nagy előkészületek folytak a vendégséghez. A kibéküléssel elterjedt a hír, a bojárokat örömmel töltötte el a kilátás a hivatalokra s a nép verejtéke árán szarzendő pénzre. A nép azonban közönyös maradt; a kibéküléstől sem előnyt, sem hátrányt nem várt. Sándor uralkodásával meg volt elégedve; csak miniszterét Mozokot gyűlölte, ki befolyását a fejedelemtől alsó osztályok elnyomására használta.

A vendégség órája megérkezett; a bojárak egyik a másik után lóra ültek, mindenik két három apródtól követve. Látták, hogy az udvar fegyveres katonaságtól hemzseg s négy ágyú állott a kapunak szegyezve. Azt vélték, ez utóbbiakat csak azért szerelték fel, hogy szokás szerint üdvözlésekkel emeljék az ünnepélyt. Egyesek árulást sejtettek, de ha egyszer beléptek, nem jöhettek vissza; a kapuőrnek meg volt parancsolva senkit sem bocsátani ki.

Mintán a bojárak számára 47-en összegyűltek, Lapusniano elfoglalta helyét az asztal felső végén; jobbján Logatiek Trotusan, balján Vornik Mozok állt. A zene megkezdődött, az ételek felhordattak.

A complicált ételek még akkor nem voltak divatban Moldovában. A legnagyobb vendégségben is csak kevés volt a változatosság. A lengyel bort, görög vajban uszó csemegék követték, azután a török pilán s végre a közönséges sült jöttek. Az abrosz és asztalkendő finom, a háznál készült szövetből voltak, a tálak, tányérok és serlegek ezüsből. A falon hosszú sor korsó állott kőnári és odobetsyi borral tele s minden bojárnak külön szolgálta teljesítette az

dékeinket, ez egy pár napi súlyos kínzás után szálamokra méltó árvákat hagy maga után, annál 4—5 nap mulva gyermekes szülöket magtalanít.

Hallani lehet minden nap, itt egy, amott két hullá van kiterítve a ravatalon.

Ezt a harangok has kongásai hirdette, viszhangtaláltnak csak nem minden faluban; Erdővidéknek kies, de most vészes helyiségeiben, melyek nem szűnnek bár egy perezig is, hogy naponta hármat négyet el ne kísérnének méla zugásokkal az örök nyugalom fájdalmat nem érző helyére; nincs szünet, sem Bölön, Nagyajta, Baróth, Bodos és N.-Baczu falvakban, különösen ez utóbbiban f. hó 4-én az országos vásárt is betilták, ennek nagy mérvben működése miatt.

De tovább nem festem e keserves, emberi szívet fagyraló képet. Lehetetlen, hogy az orvosok éjet nappal ne tegyenek, ennek elhárításán avagy megszüntetésén elmélkedni. Nem gondolhatok a nevelés szent ügye körül lelkesen működő oly néptanítót, ki — ha hallani fogja ennek következtében az iskolák újból betiltását, — fel ne jajdulna, ezt mondván: mit fog teremni a két évig paragon hevert föld. (t. i. a kik életben maradandnak).

De minek lehet tulajdonítani e gyakori betegséget és halálozást e vidéken? az én véleményem szerint: először az Olt folyam kiáradásának, mely maga után mindenféle anyagból összekevert iszapos lerakodást hagy, s annak rosz kigőzölgése zavarja az egészséget; és végül az időjárás, mert ugyanis az éjszaka nagyon hűvös és ködös, mely köd azt reggeli 9—10 óráig, s ekkor következik reá a zibbasztó meleg, mely az emberi testet elbágyasztja.

Ütő András,

néptanító.

Törvénykezési csarnok

A kolozsvári kir. törvényszéknél f. hó 14-én megtartott végtaggyaláson jelen voltak mint elnök Szentiványi Gyula t. bíró, kir. alügyész Drágos Elek mint közvádó és Ferenczi Gáspár vádlott.

A vád következő volt: Mult 1871. év december 24-én délután 3 óra körül helybeli lakos gr. B. Gy. ebédjét elvégezve, visszament dolgozó szobájába. Alig lép azonban be, a ruhatartó mellett zörej hall s mint oda néz, bámulva látja, hogy ott egy ember van meghuzódva, a kiben a midőn hozzá közelebb ment, egykori legényét Ferenczi Gáspárt, — a kit kisebb lopásokért csapott volt el, — ismerte fel. Kérdőre vonva eziránt, miután ez magát nem tudta igazolni, megfogta s kivitte az udvarra, hogy a cselédségnek adja át letartoztatás végett. A kapu között azonban Ferenczi Gáspár volt gazdáját meglesztván, magát kezéből kiragadta s futásnak eredve, a Máriafi-ház istállójaiba menekült, hol a lovak előtt levő szénába rajtözött. A menekülés azonban nem sikerült, mivel a gróf utána futó kocsisa szemmel tartván, onnan kihuzta s azután mások segítségével átadatott a rendőrségnek, a rendőrség pedig miután gróf B. Gy. azt állította, hogy ő a szobájából eltávozta alkalmával az ajtót bezárta s visszatérte alkalmával is zárva találta s miután a gróf asztalfiókján több feszegetés nyomai látszottak, Ferenczi Gáspárt a volt városi törvényszéknek szolgáltatatta át. Innen pedig a nyomozat áttetett a jan. 1. én felállított kir. járásbíróshoz.

A vizsgálat alatt gr. B. Gy. eskü alatt vallotta, hogy szobájából eltávoztakor annak ajtaját be

italöltés kötelességét. E szolgálk mind fel voltak fegyverkezve.

Az udvaron két megsütött borju s négy sült kos mellett két borral telt hordó volt felítve. A szolgálk ettek és ittak. Már bele kezdettek a mulatásba melegezni; a bor nem tévesztette hatását. A bojárak a fejedelmet lármás éjlenekkel üdvözölték, mire a zsoldosok üdvkiáltása s az ágyuk dörgése felelt.

A vendégség vége felé közelegett, midőn Vevecia poharat emelt s bókolva szóltott: „Hosszu évekig éljen fűnséged, engedje a jó isten, hogy békében uralkodj országodon, erősítsd meg szándékodban, hogy ne pusztuljon több bojár s ne ingereltesék fel a nép ellenünk!“

Alig mondta e szót ki, midőn a fegyveres buzogánya egy csapással földre terítette.

„Ah! szidalmazatok uralok!“ kiáltott; „rajta fiúk!“ E pillanatban az összes szolgálk szemeit kardot rántott s megragadták az ülő bojárakat; katonák nyomultak a terembe vezetve a zsoldosok kapitányától s kaszaboltak közöttük. Lapusniano azonban megfogta Mozok kezét s egy nyílt ablakhoz vonta, honnan láthatta a mészárlást. Nevetett; Mozoknak, ki ura kedvéért kénytelen volt nevetni, haza égne állott s fogai vaczogtak. S a véres jelenet valóban borzasztó volt. Egy öt öt hosszú és három öt széles termet kell képzelniük, melyben száznál több gyilkos és gyilkolandó, hóhérok és áldozatok egymással viaskodnak; itt a kétségbeesés dühével, ott az ittasságó rútsággal. A fegyvertelen bojárak, kik oly hirtelen s oly gazul támadtatták meg, csak rövid ideig állhattak ellen. Az öregek elhullottak keresztet vetve magukra; de a fiatalok közül némelyik örülten védte magát; pad, tányér, asztalszer fegyverré lett kezükben, némelyik gyilkosát torkon ragadta s nem ügyelve seibeire, megfojtotta. Egyikök kardra tett szert, ez drágán adta el életét. Sok zsol-

zárta a hogy visszatérve azt ujjalag bezárva találta; tehát abba csakis átkulcs segítségével lehetett behatolni, valamint hogy a fiókba, melyen a feszegetés nyomai látszottak, néhány száz forint készpénz s több obligató volt. Ferenczi Gáspár azonban oly mentegelődzésekkel állott elé, a melyek által, — noha bősmeri azt, hogy a szobában volt s az asztalfiókot feszegette — a lopási kísérlet gyanuját magáról egészen elhárítani igyekezett. Vallomása szerint ő Bukarestből, hol legutoljára szolgált, Pesten keresztül Kolozsvárra jött, hogy itt gr. B. Gy.-től elvesztett bizonyítvány helyett másrt kérjen, hogy Bartók kolozsvári lakosnál levő 40 firt követelését felvéve, egyúttal hátyját Szamosujvárt meglátogathassa. Megérkezvén december 23-án, csakis 1 firt 30 krja volt, s Bartókhoz ment, de ez csupán 10 forintot adott meg neki, a mit azonban ő azonnal el is vett zsebéből. Másnap Szamosujvárra készült s délelőtt jól felpálinkázván eszébe jutott, hogy mielőtt elindulva elmegy a grófhöz bizonyítványért. El is ment oda délután 3 óra körül s a gróf szobáján kopogtatván, noha semmi neszt nem hallott, oda be ment, gondolva, hogy a benn levő nem vette észre. A szobába egészen előre menve látta, hogy az üres s a midőn erre vissza akart térni, hallotta, hogy az ajtót rá zárják s ezután valaki, a kiben ő a grófra ismert, fut fel a lépcsőzeten. Meglepetése s ijedtsége miatt egy szót sem tudott szólni, hanem elhatározta, hogy a gróft bevárja. Ekkor azon gondolatra jött, hogy hátha a gróf itt kapja őt, felmérgeződik s nem ad bizonyítványt, ezt megelőzendő miután tudta, hogy a gróf pecsétnyomója az asztalfiókban áll, elhatározta, hogy onnan kiveszi, egy tiszta papírra reá nyomja s majd ir ő reá egy bizonyítványt a gróf írását utánolván. Erre elővett egy a szobában levő harapófogót s egy ezukorvágót s a fiókot ezzel feszegetni kezdte, feszegetés közben azonban eszébe jutott, miszerint gyermekkorában hallotta, hogy a ki hamis pecsétet használ, le vágják a kezét. Ezen meglepetés s a munkát abba hagyva, meghuzódott a ruhatartók közé, hol őt a visszatérő gr. B. Gy. meg is találta.

A végtaggyalási elnök vádlottat többszörösen felhíván az igazság bevallására, miután az folytonosan az előbbi állítása mellett maradt, elébe tártatott a vizsgálaton felmerült s vádlott vallomásával ellenkező számtalan gyanúsító körülmény, azonban noha másfél óráig folytonosan saját ellenmondásaival czáfoltattak meg állításait, a tény bevallására reá birui még sem lehetett. Ennek folytán az írományok felolvasása után elnök felhívta a közvádót vádjá előadására.

A kir. alügyész Ferenczi Gáspárt a lopási bűntény kísérletében bűnsnek kimondani s ezért 10 hónapi súlyos börtönrre elítélni kérte, miután vádlott a tényt beismervén, ezzel szemben, fennebb felhozott indokoltan mentegelődzás tekintetbe nem jöhetnek, ha figyelembe veszik azon körülményeket, hogy ő a szobába hogyan jutott be, hogy ő, a ki a gr. B. házi körülményeivel ösmeretes (miután azelőtt legénye volt) ép az időt választotta az állítólagos bizonyítvány kérésére, midőn tudhatta, hogy a gróf szobájából távol van s hogy a tett helyéről futással menekedvén az üldözők elől elbujt, a nélkül, hogy erre, ha áll az ő állítása, oka lett volna.

Erre a törvényszék tanácskozás után Ferenczi Gáspárt lopási bűntény kísérletéért 8 havi súlyos börtönrre ítélte. Vádlott 24 órai gondolkozási időt kért.

dos hevert a földön, mire az utolsó bojár kimut; negyvenheten gyilkoltattak meg. Az asztal össze volt törve, a korsók darabokban; a bor összefolyt a vérrrel s töcsát alkotott a terem koppadlatán.

A gyilkolással egyszerre az udvaron is megkezdődött a mészárlás. A bojárak szolgálk, kik váratlanul megtámadtattak a katonaságtól, futásban keresték üdvöket, de csak kevésnek sikerült kijutni a falak közül. Ezek fellármázták a bojárházakat, a többi szolgálk uraik segítségére hívták s felverték a népet; nemsokára nagy néptömeg lepte meg a palota kapuját, melyet bárdokkal kezdtek betörni. A meglepett katonák alig voltak képesek az ellenállásra. A népcsoport minden pillanatban növekedett.

Lapusniano a nép mozgalmairól értesülvé, egy fegyverest küldött ki megkérdeni a nép kívánságát. A küldött elment.

„S most Vornik Mozok“ — szóltott a fejedelem feléje fordulva — „nemde, jól cselekedtem, hogy megszabadítottam magamat e gaz néptől; s e gonosztevők körmeiből kiragadtam az országot...“

„Fűnséged sok ügyességgel vezette a munkát,“ válaszolt a nyomorult udvaronc; „már régen szándékomban volt néked ezt tanácsolni, de bölcseséged megelőzött. Igen jól cselekedtél, hogy levágtatad őket, mert — mivelhogy — az én véleményem szerint...“

„Nem tudom mért késik oly soká a fegyveres“ szakasztá fálbe Lapusniano a kegyenczet, ki belezavarodott beszédébe. „Kedvem lenne ágyuval tüzelgetni e vad népre, hű! mit mondasz hozzá?“

„Mindenesetre, mindenesetre, lövess; mi van benne, ha néhány száz naplopó holtan hever, miután oly sok bojár veszett el. Csak lövess.“

(Folyt. köv.)

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Pesten okt. 16. 9 ó. 60 p. d. e.
Erkezett okt. 16. 11. ó. 30 p. d. e.

A hivatalos lap hozza Vályi Gábor, Kanitz, Entz és Brassay Sámuel kinevezését a kolozsvári egyetemhez.

A képviselőház tegnap két igen rövid ülést tartott, melyen a törvények kihirdetettek. Jövő ülés november 4-én lesz.

A montenegroi herceg titkárját Bécsbe és Pétervárra küldötte, elrendelvé a törökökkel vívott utolsó harozok okozóinak szigorú megfenyítését.

A spanyol lázadást eddig elnyomni nem tudták.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, októb. 16.

— **A magyar királyné** ő felsége, Gizella és Mária Valeria főhercegnőkkel csütörtökön este fog megérkezni a magyar fővárosba.

— **Udvari hírek.** Az udvar, hír szerint egész márciusig Budán marad. Sőt gr. Andrássy Gyula is itt szándékozik tölteni a tél egy nagy részét. Persze a jászándék kivitele a külügyek folyamától függ.

— **Tanári kinevezés.** O Felsője a vallás és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. Dobránszky Péter kolozsvári jogakadémiai nyilvános rendkívüli tanárt a József műegyetemhez a statistika s földrajz történelem tanszékére rendes tanárrá kinevezte.

— **Kinevezés** a honvédelmi minisztériumban. A honvédelmi minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök Bogdán Ferencet, a felosztott erdélyi Királyi biztosságnál alkalmazva volt belügyministeri irodatisztet és szabadságot állományu honvédszázadost a honvédelmi minisztériumhoz I. osztályú iroda tisztjé nevezte ki.

— **A vasárnapi udvari ebéd** fényesen ment végbe s a cerce esti 8-ig eltartott. O Felsője mindekivel kegyes szavakat váltott s az ifjabb képviselőket is kitüntette, ez utóbbiak közt különösen Széll Kálmánt, Bujanovicsot és Kemény Gábort.

— **A 3-ik honvéd-dandárparancsnok** napi parancsa. Az őszi gyakorlatok bevégzése után a következő napi parancsot olvasták fel a debreczeni honvédség előtt: Az őszi gyakorlatok eredményéről tett jelentésben következőt hoztam a felsőbb parancsnokságnak tudomására: A 46-ik honvédszázalaj a III. honvéd-dandárnak a legkitünőbbén képzett csapata. Tisztjei jók, a legénység szellemje jeles: a fegyverem példás, úgy hogy ezen zászlóalj a sorhad legjobb csapataival is versenyezhet. A zárt rendbeli gyakorlatban a legjobb rendet és élén gyors keresztülvitelt, a szót harczmódban ügyes találékonyságot, a biztonsági szolgálatban fáradhatatlan éber figyelmet tanusított. A midőn ezen kivonat közlésével a zászlóaljja tökéletes meglegedésemre fejezem ki, elvárom, hogy a parancsnok ur az ottani tisztekkel egyetemben arra fog törekedni, hogy a zászlóalj különben is jelen legénységei anyagjából ő felségének apostoli királyunknak, és a hazának teljes harczrakész csapatot neveljen a jövőre nézve. Br. Meszena s. k., ezredes.

— **Hunfalvi öblől** Érdemes tudósunkat: Hunfalvy Jánost s általa Magyarországot is emlitendő kitüntetés érte az által, hogy neve a legújabb földrajzi munkálatoknál meg lőn örökítve, nevére kereszteltetvén az északi polártenger egyik öble. Ezen tengerből Nowaja Szaulja északi partján, az 76, 15 p. és a Greenwichi szélvonal (közti) keleti hosszúságnak közel 64 ik fok között fekszik. Petermann az általa kiadott „Geographische Mittheilungen” 10 füzetében közli, szöveggel együtt ezen új térképet, melynek egy példányát Hunfalvynak is megküldte. A küldeményhez igen szívállyal levél volt csatolva, melyben Petermann írja, hogy kötelességének ismerete Hunfalvynak a földrajzi tudomány körül nagy érdemeket szerzett férfinak nevét térképbe bejegyezni. „Európa újabb térképén ott fog diszteni a „Hunfalvy-bay” is.

— **Uj egyházközösség.** A Székely Udvarhelyt. és környékén lakó unitáriusok a nevezett városban egyházközösséggé alakultak. Az első nyilvános istentisztelet folyó hó 6-án volt az ottanlevő elnöki palota nagy termében, mely alkalommal az új lelkesz Kis-György Sándor ünnepélyes egyházi beszédet mondott. Az istentiszteleten más vallásnak is voltak jelen.

— **Végtárgyalások a kir. törvényszéknél.** Folyó hó 18-án délelőtt érdekes végtárgyalás lesz Bíró Elek décsi volt adósodó ügye felett, az adópénztárból történt több ezerekre rugó sikkasztás bűnténye miatt; 19-én pedig szucsági Lapusán Juon és társai ellen súlyos testi sértés miatt fog a bíróság tárgyalni.

— **A „Pester Lloyd”** Hevesije a következő tréfás announce-al jelenti a kolozsvári egyetemi tanárok lejárata: „A verőfényes keletről indultak ki egykoron az apostolok, világot hozni nyugatnak, hol akkor még a nap csak lemenéshez értett. Ma nyugaton kel a nap keletrre vetve világát és az aposto-

lok nyugatról viszik keletre a modern műveltség sugarait. Ép tizenkét ilyen apostol indult tegnap Pest-ről Kolozsvárra, hogy a vad erdélyieknek új világot gyujtsanak s oda is levigye a tudomány gázvilágítását, miután a gazometer, az új kolozsvári egyetem szerencsésen életbe lépett. A tudomány tizenkét apostolai némely szép dolgokban bizonyára nem mérközhettek meg a hit tizenkét apostolával; így például általán véve nem lehetnek oly erényesek mint amazok; az eddigi pünkösdi ünnepeket inkább mulatozásra, mint nyelvtudományuk szaporítására használták, de másfelől előnyökkel is bírnak amazok felett. A legtöbbet nyom azon előny, hogy mindnyájan fiatal reményteljes férfiak, a mely körülmény különösen a kolozsvári hölgyvirág s általán minden hajadonra nézve nagy fontossággal bír. Istenem tegnap óta egy duzzat pártival több van Kolozsvárra, mint eddig, — csekélység-e ez? Mily hasznos egy intézet kell, hogy legyen egy egyetem, ha még mielőtt egyetlen előadás is tartatott volna, benne már is a társadalomra nézve oly kézzelfogható nyereséget, a jövőre (először is a közel farsangra) ily fényes kilátásokat mutathat fel. Bármily nagy lehet kétségtelenül a kolozsvári hölgyvilág vallásossága, mégis egy kis kételynek jut hely, az egykori tizenkét öreg apostoli urakat oly általános érdekeltiséggel várták volna ma az erdélyi fővárosban, mint alma mater tizenkét fiatal apostolát. Az utolsó tér, melyen a tizenkettő Pesten tevékenyen működött a gastronomia széles, de többszörösen átkutatott mezejé volt. E célra Pulszky elnöke alatt összegyűltek a Grand Hotelben s hogy ne legyenek tizenhármán az asztalnál, a barátok válogatott sora a szerencsés huszanötös száma egészítette ki a kört. Miután a tudós gyűlés feladatát az ötvagy megelégedésre szerencsésen megoldotta, a közös ülés osztályokra oszlott, s mindenik egy egy bérkocsiban rövid osztálygyűlést tartott. Az első a pályaudvarnál érte végét, hol szívéllyes bucsu után a tizenkét apostol coupéba szállott s odahagyta Corvinus Mátyás szülővárosát.”

— **Erdély a világkiállításra.** Erdélyben nagy előkészületeket tesznek a bécsi világkiállításra s a magyar vidékek, de különösen a székely székek kiválóan lesznek képviselve. Erre nézve az erdélyi lapok a következőket írják: A kiállításra eddig jelentkezettek száma már meghaladja az ötszázat. Kiváló rész esik ezekből Kolozsvár és Marosvásárhely városra s ezekből különösen Csik- és Udvarhelyszékre. A háromszéki eredmények még nincsenek tudva, bár alapos remény van hinni, hogy a többi mögött ezek sem maradnak hátra. A városok közül meg kell említeni Tordát és Kézdi-Vásárhelyt, melyek szintén elismerésreméltó buzgalmat fejtettek ki. A nyers termelés kiállításai nagyszámúaknak és fényeseknek ígérkeznek. A borok bemutatását az erdélyi pinczeegylet vállalta magára. Az erdélyi iparnak méltó képviselése az iparosok által ez irányban kifejtett áldozatkészség után már biztosítottak mondhatók; hasonló kedvező eredményt várhatunk a székely háziipart illetőleg is. E célból egy eredeti székely háznak felállítását tervezik, melyben a házi iparnak összes termékei összpontosítottanának. Kiváló súly lesz fektetve a különböző népviseletek bemutatására is.

— **A magyarországi szabadkőműves páholyok** naggyűlése november 24-én nyílik meg Pesten.

— **A színházban** tegnap egy meglehetősen unalmas dráma „Evangélium és családi élet” adott. Kovács Gyula és Fodoró vitték a cziszerepet. Kovács Gyula igen jól játszott, a vallásosságban ájtatos és szerelmében rajongó lelkes sikerült alakja volt; nem szólhatunk illi dícsérettel Fodoró asszonyról; alakja ugyan megnyerő s a szerep csendesebb vonásaiban van bizonyos finomság játékában de az erőteljesebb jeleneteknél természetes és erőteljes kitörések helyett halvány álpathos-, meghatározó erős hang helyett bizonyosérzelmű, közönségre viszonyos ható hanggal találkoznak mindez játékaiban különben több előnyét megsemmisíti. A mellék alakok: Mátrai, Szentgyörgyi, Szilágyi, Körösiné, Krasznai kivéve, mind jól játszottak.

— **Érdemkoszorús történetírók** Szilágyi Ferencnek, lapunk tegnapi számában említett, az „erdélyi protestans egyetem a 18 században” című akademiái értekezését egyik pesti lap ekképpen ismerteti: A múlt században — ugymond érkező — az erdélyi ifjúság jelentékeny számban látogatta a külföldi egyetemeket s ott képezte magát mindenféle tudományban. Ezt látván az erdélyi kormány s egyzersmind félvén a protestantizmusnak Erdélyben még nagyobb mérvben leendő elterjedésétől, megszojostotta a kimenetelt. Így jött, hogy 1752-ben már csak oly államokra szűlt utleveleket szolgáltattott ki a kormány, melyek Magyarországgal jó lóban állottak. Érkező maga is, midőn 1818-ban külföldre ment, kénytelen volt reversálit adni az iránt, hogy nem megy más egyetemre, mint a göttingaira. A reformátusok azon időben ki voltak zárva minden hivatalból, s gr. Bethlen Gábor kormánya alatt mindenkép ügyük kerestek, hogy az ifjúságnak külföldre való utazását gátolják, 1753-ban rendeletileg ki is adta a gubernium, hogy mindazok, kik az országból kimennek, hogy a tudományokat a külföldön hallgassák, itthon semmiféle hivatalra igényt nem tarthatnak. Ellenben azok, kik a bécsi Theresianumba iratták be magukat, minden kigondolható kedvezményben lettek részesítve. Később, 1756-tól 1759-ig a

kiutazás egyenesen meg volt tiltva s a három Teleky gr. köztük Sámuel Erdély későbbi kormányzója is, csak a király különös kegyelménél fogva kapták meg az utlevelet. Látván az erdélyi rendek, hogy a kiutazást meggátolni nincs módjukban, az egyedüli örvendserhez folyamodtak, kimondván már 1761-ben, hogy Erdélyben egyetem lesz felállítandó. Ezen ige azonban a nervus rerum gerendarum hiányában mind e napokig lett elhalasztva, melyekben az egy évszázaddal ezelőtt kimondott ige végre testté válik.

— **Statistikai könyvtár.** Pestvárosához a külföld minden nevezetesebb városából oly becses statisztikai munkákat küldenek meg cserepéldányképen, melyek értéke ma már sok ezer forintot képvisel, és remény van arra, hogy a város maholnap egy nagy becsű statisztikai könyvtár birtokában lesz.

— **Magyar hivatalnokok lapja.** Rózsázi A. előzetési felhívást bocsátott ki egy „Magyar hivatalnokok lapja” című, és az összes hivatalnok testület érdekeit képviselő heti közlönyre. A lap első száma megjelenik f. évi november 1-én és azután minden vasárnapon. Előzetési ára egész évre 6 frt. Az előzetési pénz Pest tölutca, 3-ik szám czimezendő.

— **Föltétles** bocsánat kérés. A nagy-bányai képviselőválasztás alkalmával Marusán László a dohány monopolium fentartása ellen kikelt és hevében leszidta nemcsak a miniszteriumot, de még a királyi személyét is megsértette. A közönségi jazyzó érdemeiket kívánván szerezni, feladta érte. Vádolt felkérte a törvényszéket, hogy sziveskodnék a királyt arról tudósítani, hogy ha kifejezése által megsértve találna magát, kész ő Felsőjét térdén bocsánatért kérni. A bíróság ezt természetesen nem tehette, és egy havi fogságra ítélte.

— **Páris kereskedelme** ismét oly virágzó mint valaha. Már nagy előkészületek folynak mindenféle az újévre; s Páris kivitele a külfországi fővárosaiba igen jelentékeny. Női divatczikkre annyi a megrendelés. Sz. Pétervár, Odessa, Uj York, Sz. Francisko s más városokból, hogy nem képesek kielégíteni. London leginkább paszomántokat, csinált-virágokat és alhajat vásárol. (Lám. Lám! Albion szende látnyai) Ausztrália a suez csatorna megnyitása óta nyomtalan hamis ékszer és lábbelit visz ki. — A munkabér kétszer akkora, mint a háború előtt.

— **Thiers** a bécsi világkiállításra 500,000 frankon vett tért a francia ipar termékeinek méltó és fényes elhelyezésére. A mi az országos gyűjteményekben szép és egyszerű van, az mind el fog küldetni a világkiállításra s a sévresi, beauvaisi és a Gobelins gyárak termékei szintén erősen lesznek képviselve.

— **Az orosz növevelés** lelkes bajnoka dr. Dikhova Katharina, jelenleg Északamerikába ment, hogy az ottani női mozgalmat s oktatásügyet tanulmányozza. E nő, kinok köszönhető leginkább az orosz nőkérde felvirágzása, Európa legműveltebb hölgyei közé tartozik, 7 nyelven beszél s különösen a matematikában és physikában igen járatos. Amerikában visszatérte után egy napolat fog megindítani.

— **Római régiségek.** A római ásatások alkalmával ismét nagybecsű domborműveket fedeztek föl, melyek ékítményeikül szolgáltak azon utnak, mely a Forumtól a Curia Ostilia előtti comitiumhoz vezetett. Az egyik részen látható az áldozatra felékesített serts, juh és bika; rendkívüli színeken kivéve. A másik részen, Sever diadalai mellett, követelek ábrázolják, kik a senatusba való beocsátásra várnak. Egy harmadik részen a nép látható a szavazás után és licitorok, a bárdot környező vesszőnyálabbal. Mindezen domborműveken pontosan vissza vannak adva az emlékek, melyek a Forum körül álltak. A régiségbuvároknak e találmány nagy örömet okozott. Az illető rajzokat legközelebb sokszorosítani fogják.

— **A föld népessége** mintegy 1377 millió emberből áll. Ennek alig van megszámlálva egy ne gyede. E tömeg következőleg oszlik fel: Európa 301,600,000 millió ember. Ázsia: 794,000,000. Ausztrália: 4,365,000. Afrika 192,520,000. Amerika: 84,524,000. Városok: Bécs 833,855, Páris 1,794,300. London 3,251,800. Berlin 825,389. Borszló 208,025. Drezda 177,089. München 169,478. Köln 129,233.

— **Elhagyott gyermek.** Az új-pesti kath. iskolába a minap egy, körülbelül 9 éves fiút vitt egy asszony, azt mondván neki, hogy iskola után majd eljön érte. Az előadásnak vége lett, a muzsafiak hazamentek, csak az unjonez-tanuló nem mozdult padjából. Az illető tanító kérdésre azt felelte, hogy anyját várja, — hanem a ki nem mutatta magát, az az anyja volt. A tanító kikérdezte a gyermeket, s ekkor kislát, hogy nála nincs is beírva, s gondolván, hogy talán tévedés van a dologban, elvezette a fiút a közönségi iskolába, de ott sem volt bejegyezve. A szegény gyermeket, kitől szívtelen anyja így akart megszabadulni, egyelőre a közönség házához vitték. Az elhagyott fiú, úgy látszik, eddig semmi képezetében nem részesült, elmebeli tehetése a legkorlátozottabb, s a hozzá intézett kérdésekre fölöttébb bárgyu feleleteket adott, mint: Hogy hívják anyádat? — „Ká-sa Sári.” — Hát téged? — „Vas Pista és ónuka.” (Mi akar lenni ez az „ónuka,” nem sikerült kitudni.) — Hány esztendő vagy? — „Talán kettő.” — Mit csinál anyád? — „Eszik.” Bát aztán? — „Aztán megint eszik.” — Nem dolgozik? — „Nem.” — Hát a kenyeret hol veszi? — „A boltban.” — H.

laktok? — „Nem tudom.” Nagy házbán laktok? — „Nem.” — Tehát kicsiben? — „Kicsiben.” — Van kő a házatok előtt? — „Nincs.” — Hát homok van ott? — „Homok.” — Hát fák vannak-e az udvaron? — „Farakás meg kőrakás.” — Talán putriban laktok? — „Abban, putriban, a tetején gőzmalom van!” — Vaskocsin jöttetek? — „Vaskocsin.” — Elfáradtál, míg az iskolába vitt anyád? — „El.” — Sokáig jöttetek? — „Sokáig.” — Hát gyalog jöttetek? — „Gyalog.” — Vert-e anyád? — „Nem.” Szereted anyádat? — „Most nem.” — Miért nem szereted? — „Mert nem jön utánam.” — Azelőtt szeretted? — „Szerettem.” — A szegény fiú talán a Pest és Uj-Pest közti telepek valamelyikéről való lehet, legalább erre enged következtetni a „gőzmalom a putri tején” meg a „vaskocsi.”

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás

a kolozsvári iparos kölcsön-pénztár szeptember havi forgalmáról.

Bevétel.

Augusztus hórl áthozatal 7022 frt. 55 kr. 88 tagtól igtatás és könyvdij 44 frt. — Btátelekbe 22667 frt. — Váltó utáni kölcsön- visszafizetésbe 48515 frt. — 6%-ék kamatba 1371 fr. 92 1/2-ék fel- és váltódijba 239 fr. 65 kr. Kamathátralékba 15 fr. 69 kr. Bélyegdíjba 72 fr. 20 kr.

Összesen 79948 frt. 32 kr.

Kiadás.

A tagok betételeiből visszafizetődött 9262 frt. 66 kr. 331 ízben kölcsön 63807 frt. — kr. Kölcsön utáni kamatba 197 fr. 74 kr. Bélyegzett váltóra 72 fr. 20 kr. Nyomatványok és irodai költségekre 79 fr. 40 kr. Az iroda személyzet díjába 50 frt. — Egyenleg péztármaradék 1479 fr. 32 kr.

Összesen 79948 frt. 32 kr.

Szeptember havi forgalom teszen 158417 frt. 32 kr.

Kolozsvárt, oct. 15. 1872.

Krómer Ferencz,
elnök.

Mamieza János, Tömösvári Miklós,
pénztárnok. könyvvizető.

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

Nyiltér.)*

Blasini gyorskocsi menetrendje

1872. augusztus 1-sőtől:

arleszállítással.

Kolozsvár, Szamosujvár és Deés között. Kolozsvárról indul a gyorskocsi Szamosujvár és Deésre naponta délután 3 órakor. Deésről Kolozsvárra naponta délután 1 órakor. 1 hely ára Kolozsvárról Szamosujvárig első és közbe-soupeba 2 frt 30 kr. a hátulsó soupeba és a bakkon 1 frt 70 kr. Kolozsvárról Deésig vagy vissza első és közbe-soupeba 3 frt — hátulsó soupeba és a bakkon 2 frt 50 kr.

Kolozsvárról Felvinczre naponta kétszer reggeli 3, és délután 4 órakor. Első hely 4 frt hátulsó 3 frt 50 kr. Tordáig vagy vissza 2 frt. Minden utas 30 font szabad pondgyaszt vihet magával.

Kibédl Blasini Domokos

Minden betegnek erő és egészség gyógy-szer költség nélkül:
Revalesciere Du Barry
Londonból.

Egy betegség sem állhat ellent az isletes Revalesciere du Barrynak és a gyógyszer költség nélkül eltávolít minden gyomor-, ideg-, mell-, tüd-, máj-, mir-, rigy-, nyakbaj-, lélek-, hólyag-, vesebajokat gümőkört, aszkort, asthmát, köhögést, emésztelenséget, dugulást, haememst, álmatalanságot, gyengeséget, aranyeret, vizkört, lást, szédelést, véráramlatokat, fügfuzást, rozslétet és hányást, még a terheség alatt is, diabetest, melakört, elsoványodást, kőszérvényt, sápkört. Píronat 73,000 tanúsítványból, oly esetekben, melyek a gyógyszernek ellenállottak.

Ereacuivill. (Seine Inferieure) 1868. nov. 27. Harmin' azhat év óta borzasztó szenvedésm ástáman (rovid 14-ekzet) és minden éjjel négy-ötzör fel kellett kelnem, hogy meg ne fulladjak. Minden gyógyszer siker nélkül maradt. Nyolcs nap óta eszem du Barry Revalesciere-jét és csodálatosan jól érzem magamat, zavartalan álom és szabad lélekzéssel, melyet már évek óta nélkülözök. Az égnek és önnök legyen hála.

Büillet, lelkes.

Baar (Niederrhein, France) 1861. jun. 4. A Revalesciere nálam csodásan hatott. Látásdolg merült erőm visszatért, és új életet érezek, mint ifjogomban. Étvágyom, melyet több év óta elvettem, visszatért és a terhes agynymó, mely 40 éven át kínozott, felhagyott. Ujjászívlette érzem magamat.

Ruff David, földbirt. kcs.

58,752 sz. bizonyítvány.

Soká szenvedem étvágytalanságban és évés utáni hányásban. Az ön jeles Revalesciere je megszűntette a hányást és étvágyamat helyreállította. Meggyőződés-em az ön Revalesciere ro jelek jelességéről indit arra, hogy azt más szenvedőknek ajánljam.

Berger Károly.

62,914. sz. bizonyítvány.

Weskau, 1868. sept. 14.

Minthogy éveken át idült aranyeres bajaim, májbetege-ségem és eldugulásom ellen hiába alkalmaztam minden orvosi segélyt, kétségbeesésemben az ön Revalesciere-jéhez folyamodtam. Nem adhatok elegendő hálát a jó Istennek és önnök ez értékes természetadományért, mely rám kieszámítatlan jótt volt.

Steinmann Ferencz

Táplálóból levén mint a hus, a Revalesciere felöltöttek 6 gyermeknek 50-szeres árát megtakarították gyógyszerükben. Bádószelenczékben fél fontos 1.50, 1 fontos 2.50, 2 fontos 4.50, 5 fontos 10 frt, 12 frt 20 frt, 24 frt 36 frt, Revalesciere chokoláte por- és tábla alakban 12 csészére 1.60 Revalesciere-lepénykék, szelenczékben 2 f. 50 kr és 4 f. 50 kr. 24 csészére 2.50, 48 csészére 4.50, porban 120 csészére 10 frt, 288 csészére 20 frt, 576 csészére 36 frt — Kapható: Barry du Barry és tár-ánál Bécs. Wallfischgasse 8 sz. Kolozsvárt: Binder gyógyszerész-nél. Pesten: Török, Prágában: Fürth J., Brunnban: Ed. E. Debrece-nben: Mihál-vics István gyógyszerésznél, Duna-Földvár: Nadhera Pálnál, Károlyváros: Brüll F.-nél, Kanizán: Lovak Károlynál, Maros-Vásárhely: Fogarasi Domórnál, Pozsonyban: Pisztori Felixnél, Székes-Fehérváron: Dietalla Györgynél, Vághujhelyen: Conlegrer Ignác-nál, Vasadon: dr. Halter A.-nál, Agránban: Irgalmasok Gyógyszerházán, s kon-kivül a bécsi ház postai utárvány vagy utárvét mellett széküldi.

*) E rovat alatt költségekért csupán a sajátátadást irányában vállal felelősséget a Szerk.

(389)
Szám 1035. 1872.

(1—3)

Árlejtési hirdetmény.

A szamosújvári m. k. országos fegyintézet kórház épületének teljes átalakításához, továbbá az ürüléki csatorna és emésztő gödör újbóli felépítéséhez szükséges építési munkálatok biztosítása tekintetéből f. é. augusztus 13-án megtartott nyilvános árlejtés eredménye a fensőbb jóváhagyást nem nyerve meg, a kérdéses munkálatok biztosítása tekintetéből a nagyméltósága m. k. igazságügy miniszteriumnak f. hó 5-én 27200 sz. a. kelt rendelete következtében folyó év **November hó 6-án d. e. 10 órára** egy az intézett hivatalos helyiségében megtartandó újabb nyilvános árlejtés iratlik ki; melyre mindazon vállalkozni kívánók, kik érvényes szerződés kötésre jogosítvák, vagy ezen árlejtéstől más okból ki nem zárattak, azon észrevétellel hivatnak meg, miszerint a kérdésben forgó építési munkálatok felkáltsági ára 16499 forintban állapított meg; s a vállalkozni kívánók készpénzben, vagy megfelelő belföldi állampapírokban ezen összeg 5%-át lesznek kötelesek bánatpénzül letenni, mely a vállalkozó által 10%-ra lesz kiegészítendő.

A kitűzött határidőig 10% bánatpénzzel megterhelt irások ajánlatok is elfogadhatók, melyek csak a nyilvános árlejtés bezárása után fognak felbontatni.

A műtani iratok s a szorosabb építési feltételek az intézet hivatalos helyiségében az árlejtés előtt is megtekinthetők.

A magy. kir. országos fegyintézet igazgatósága.

Szamosújvár, 1872, október-hó 14.

BOÉR JÁNOS,
igazgató.

(390)

(1—1)

Egy nevelő nő,

igen jó bizonyítványokkal ellátva,
alkalmazást óhajt.

Bővebb tudósítást nyújt Berger A.
Hidalmáson.

Legújabban megjelentek és Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

Néhai VADAS JOZSEF,

kolozsvári első pap és nyugalma, esperes

Egyházi beszédei.

Kiadták: Nagy Péter erdélyi ev. ref. püspök, Szász Gerő ev. ref. első pap és esperes és Szász Domokos ev. ref. második pap.

Első füzet. Nagy 8-rét. Ára 1 frt 20 kr.

„Hasznos munkát cselekedtünk, írják a kiadók, „mert a múlt évben elhalt, néhai hivataltársunk egy oly iskolának volt híve és egyik érdemes képviselője, ki nem az üres szódagályban, semmit mondó frázisokban szeretett pompázni: hanem főnek és mindenek felett valóban tartotta az egyszerűséget, a valóságot, a bibliai közvetlenséget és azt a melegséget, mely őszinte hitből és mely meggyőződésből származott, s mely nélkül az erkölcsi, vallási életben eredményeket felmutatni, teljes lehetetlenség.”

„És a mit ő vallott egész pályájának nem mindég virágos folyamán, mi ennek megvalósulását őszintén óhajtuk ilyenül egyházi irodalmunkban; és éppen ezért látnak jónak, kiadni a beszédeket; — ebben keressék az indokolt olvasó közönség, pártársaink és a kritika.”

Magyarosan.

„A magyarnyelv sajátosságairól”
írt jegyzetekhez.

Irta Gyergyai Ferencz.

Ára füzve 1 frt 40 kr.

A „Reform” e műről eképp írt: „Gyergyai Ferencz ur, egy tudományosan képzett erdélyi nyelvész, ki néhány évvel ezelőtt, „a magyarnyelv sajátosságairól” nevű műve által kezdett fölteni. — Jelen munkája már jóval terjedelmesebb, s alig jöhetett jobbkor, mint épen most. Gyógyulnak honi „szócsomók”, és idegen csempészetektől való megtisztítása képei most jóakaró nyelvészeink egyik főfeladatát, s e feladat nem csak szép, de nehéz is. — Nehéz, mert az akadémia nagy szótára óriási mérvben terjeszti és táplálja a hitet, hogy minden magyar ember született és minden hőbortos jóakaró már nyelvtudomány.”

Különbben a mozgalom a nyelvrontás ellen már nagy hullámokat hajt. A „Nyelvőr” megteszi kötelességét s az irtani való hibák nagy tárházává lett. — Gyergyai ur jelen munkájával lehetővé teszi, hogy a nyelvhasználat, s mindenütt alaposabb, s a mi itt nem csekély dolog, kész segélyt nyújtson. — Nem gondolom, ugymond előszavában, hogy készakarra írta valaki nem-magyarosan, sőt azt hiszem, mindenki író azt szeretné, hogy kitűnő magyarsággal írjon, hanem az a baj, hogy nem figyelmeztették rá, mi magyaros, mi nem, és így megszokta a nem magyaros kifejezéseket, nem veszi észre a magyartalanságot, sőt épen helyesnek véli. — sat. sat. Végül csak azt kívánok, ha a „Magyarosan” mentül nagyobb elterjedést nyerjen, s így mentül nagyobb hatása sem fog elmaradni.

Kelet tündér világa, vagy Szaif Züliázán szultán.

Arab regé. Ali-bey után fordította Orbán Balázs.

2 rész egy kötetben. Nagy nyolczadrét. VI. 195 és 163 lap.
Ára füzve 2 frt. Diszkiadás 4 kömetsetű képpel, kötve 3 frt.

A regészet, mely a gyerek első sejtéseinek, midőn az észtehetőség megkezdési működését, kedvence tárgya; talán egy népnél is Európában nincs inkább kifejlődve, mint nálunk, mely egész korunkig megtartá a cundá, és természet: felettiesség jellemét, mely neműt, óriások, tündérek egy egészen ismeretlen világot tárja fel — keletől veszi eredetét, hol azok a nép száján most is keringnek; a Nalilok regéi mulattatják a népet az arab tanyákon, a gazdagok szórakozásában, a szilaj beduinok sátrai alatt, a karavánok éji tanyáin. zajongó városok hűs kávéházaiban, melyek gyakran egy csudás képeket világolt tárnak fel, de melyek gyakran a nép száján megmaradt történeti eseményeknek s ezredesek hagyományoknak elburkolts s mesés alakot öltött elbeszélései s mintegy elbűvölő elbeszélései is. — Egy ily, de a legtöbb keleti regétől eltérőleg összefüggő egészen képző, s az európai irodalomban egész ismeretlen gyöngyöt van szerencsém az olvasó közönségnek — a keleti irodalomból — e műben bemutatni.

Hirdetmény.

A „kalotaszegi takarékpénztár” részvénytársulat

folyó hó 6-án tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta a 3-dik 25%-nek
November-hó 15. és a 4-dik 25%-nek Decemhernek 15-én leendő befizetését, mikor az ideiglenes nyugták az eredeti, szelvényekkel ellátott részvényekkel cseréltetnek ki.

A Kolozsvárt lakó részvényesek befizetéseiket Kolozsvárt a Hitelbank és Zálogház-Igazgatóságánál is megtehetik.

A közgyűlés határozata szerint a kalotaszegi takarékpénztár alapszabályai 6. §-ában kitett következmények terhe alatt a részvényesek, részvényük befizetésére felszólítottak.

B.-Hunyad, 1872, október-hó 7-kén.

A kalotaszegi takarékpénztár-Igazgatósága.

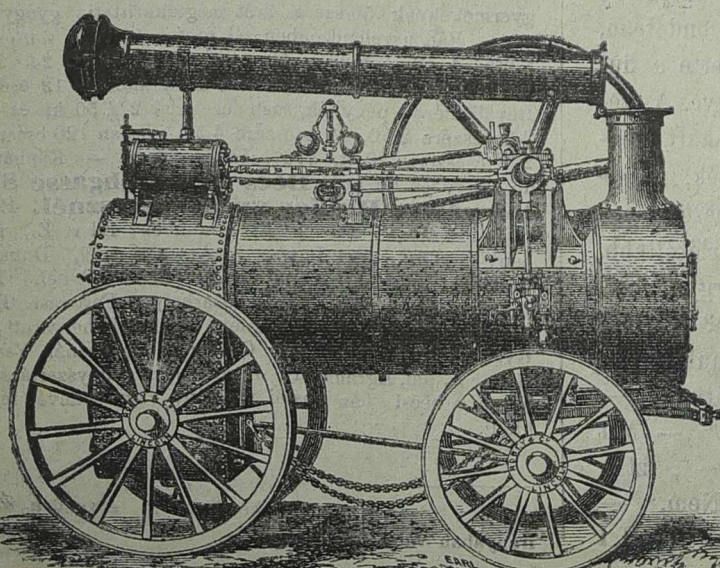
(381)

(3—3)

GŐZCSÉPLÉSI FELHÍVÁS.

(379)

(4—6)

Alóírtak egész tisztelettel tudomásra hozzák a nagyré-
demű földbirtokos és haszonbérlo közönségnek, miszerint
hat gőzcséplő gépeket, melyek az országnak különböző
helyeiben működnek,

a felvállalt munkák bevégezte után ha még valaki igénybe
venni kívánna,

**Erdélynek bármelyik részében cséplés végett
átengedik,**

sziveskedjek csipeltetési szándékát alóírtakhoz mentől előbb
megtenni. **Feltételeink előnyösök és nagyon
kedvezők.**

Kolozsvárt, október 7-én 1872.

BEREI és MERZA.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pt. Scoală - BCU Cluj

Es egy gyönyörű bísi epa, mely az Iszlám ezen bolygó hűségének eseménydús életét ragyogó, mag-
ható és elragadóan szép modorban adja elő, hogy azt valóban az Iszlám Illúziának tekinthetjük. —
Nagyzerű és csudás mű ez, valódi kincstára a keleti gazdag képezelődés szülte szelleműs és ragyogóan
könnyű arab költészetnek.

Tartalma: I. Kötet: I. Rahalai arabok II. Mukattat az óriás. III. A Nil történetének könyve.
IV. A csudálatos gyűrű. V. Szaif Züliázán és Kamaria. VI. A Kasmir kertje. VII. Szaif Habesh fe-
je. VIII. Shama. IX. Abuttal málik. X. Kelet. II-dik kötet: XI. A habesh ek és az arabok. XII. Szul-
tán Szaif Züliázán. XIII. Maniatanufusz. XIV. Az asszonyok városa. XV. Ut Szolimán Komut-ához.
XVI. Ut Szolimán kincstárához. XVII. XVIII. Ataj veh Albedallah. XIX. Szaif-Züliázán gyermeke.
XX. Egyiptom földje.

Nagyobb vételnél kedvezmény.

Vann szerencsém egész tisztelettel a n. érd. t. cz. közönséggel tudatni, hogy
üzletemben ez időnyre is az alább írt

bel- és külföldi természetes ÁSVÁNYOS GYOGYVIZEK,

a legnagyobb mennyiségben megérkeztek, melyekből a legújtanosabb áron találós-
ság mellett szolgálhatok, u. m.:

**Adelheid-jodforrás, (Adelheidsquelle Jodwasser), borszé-
ki, bikszárdi, buzási, carlsbadi-Schlossbrunn, carlsbadi-
mühlbrunn cigelkai-jod, csizi-jod, előpataki, Friedrichshalli,
gleichenbergi, halli-jod, ivándai, kissingeni, korondi, marien-
badi, püllnai, sulini, seidschützi, szlácsi, sztojcai, sz-
jakabi, selti, Spái, schwalbachi, türli, „Hunyadi, Rákóczy
és Erzsébeth,” budai gyógyvizek. Az itt elő nem sorolt
vizek ha azok üzletemben nem találhatók, megrendelhetők
s gyorsan eszközöztetnek.**

Ajánlom továbbá mindenféle színű

száraz és olajbatört nagy festék

és lack RAKTÁROMAT,

minden hozzá tartozókkal, továbbá ajánlom s legkitűnőbb fajta

padozat fénymázomat

(fusbóden-pásztá)

hosszú sálkaegeltető **lakkal együtt** melyek Kolozsvárt csak nálam kaphatók s
bár mily nagy mennyiségben szinten feleltet olcsó ár mellett tisztelt vevőimnek, vagy
megrendelőimnek szolgáltatára állanak.

Tisztelettel:

CSIKY IMRE,

(229)

(48—100)

Kolozsvárt.

Nagyobb vételnél kedvezmény.

Karvázy Gyulánál Kolozsvárt

Budai vörös bor üvegestől:

1 kupa 1 frt 10 kr.

$\frac{1}{2}$ „ **60 kr.**

$\frac{1}{4}$ „ **32 kr.**

kupás és félkupás üvegért 10 kr., meszelyesért
7 kr. adatik vissza.

Asztali borok üvegnélkül:

1 kupa jó asztali 48 kr.

1 „ finomabb 60 kr.

1 „ bakator 1 frt.

Zsir a legtisztább:

1 kupa 1 forint.

**Kapható 1, 2, 3, 4, 5, 10 és 20
kupás edényekben.**

Szalonna a legszebb:

1 font 44 krajczár.

Füstölt és paprikás szalonna:

1 font 48 krajczár.

Friss vaj: 1 font 80 krajczár.

Nagyobb megrendeléseknél olcsóbb.

**Vidéki rendelések utánvétellel eszközöl-
tetnek.**